

Případová studie: Isozaki Atea, Bilbao, Španělsko

Isozaki Atea je smíšená výstavba v rušné části čtvrti Uribitarte poblíž Guggenheimova musea v Bilbao. Objekty navrhl významný japonský architekt Arata Isozaki. Přestavba řešila podstatný problém v plánování města; zprůchodnit 14 m výškový rozdíl mezi ulicemi a atraktivním nábřežím. Novátorská konstrukce s ocelovými sloupy a betonovými stropy byla zvolena kvůli urychlení stavby.

Vizualizace hotových budov

Obsah

1.	Provedení	2
2.	Pohled konstruktéra	3
3.	Pohled architekta	4
4.	Projektový tým	6

1. Provedení

- 77 000 m² staveniště v srdci Bilbao
- Dvě 82 m vysoké věže
- 5 dalších menších budov
- Pěší zóna s 35 m širokými schodišti
- 22 pater s 317 byty, obchody, kanceláře, 783 parkovacích míst a veřejné plochy
- Použita novátorská konstrukce s ocelovými sloupy a betonovými stropy k urychlení výstavby.
- Konstrukce postavena za 11 měsíců
- 1 patro za týden
- 1 800 t ocelové konstrukce z válcovaných profilů.

Obrázek 1.1 Pohled na staveniště po dokončení konstrukcí (červenec 2006)

2. Pohled konstruktéra

Eduardo Galnares, UTE URIBITARTE

Stavba smíšené ocelové a betonové konstrukce zabrala 11 měsíců. Jedno patro za týden bylo možné smontovat díky dvěma faktorům:

- ❑ Bylo použito speciální bednění, které zkrátilo čas potřebný pro zhotovení jednoho patra.
- ❑ Použití 10,5 m dlouhých ocelových sloupů. Spojení sloupů bylo provedeno s pomocí jednoduché čelní desky, ke které byl horní konec sloupu přichycen montážními přichytkami, viz obrázek 2.1. Tak se snížil čas potřebný pro montáž a rychlá montáž sloupů uvolnila jeřáb pro jiné akce. Namontovaný sloup byl na staveništi přivařen.
- ❑ Tyto dva faktory pomohly dosáhnout požadované úrovně zprůmyslnění a prefabrikace snižující staveništní pracnost a urychlující montáž.

Obrázek 2.1 *Postup montáže u sloupů a úprava spoje komentovaná výše*

Protipožární ochrana byla provedena ohnivzdornými sádkartonovými deskami, aby bylo vyhověno národním standardům. Desky se snadno osazují a jsou součástí příček a obkladů.

3. Pohled architekta

Diego Martín, Architect, BOMA S.L.

Byla dvě staveniště; První, “Depósito Franco”, je součástí existující konstrukce se čtyřmi podzemními podlažími. Jsou určeny pro parkovací stání a nová konstrukce je postavena na tento objekt. Jde o dvě konstrukce rozdílné typologicky i roztečemi sloupů. Ke spojení těchto dvou konstrukcí byly použity předpjaté betonové stropy spojené výztuží se sloupy a se základy. Kvůli tomu byla základním požadavkem malá hmotnost a ocelová konstrukce to splnila bez přetížení spodní stavby.

Na druhém staveništi hned vedle “Depósito Franco” jsou dvě nově postavená podzemní podlaží na pilotách, na nichž budou spočívat nové věže a schodiště.

Kvůli stabilitě při účinku vodorovných sil je použito betonové jádro. Tvoří ho stěny výtahových šachet a je spojeno s nejbližšími sloupy fasády do kompozitního centrálního jádra z oceli a betonu.

Obrázek 3.1 *Centrální betonové jádro nové konstrukce.*

Betonové jádro bylo nezbytné proto, že půdorys je nepravidelný a stropnice jsou pnuty jedním směrem.

Pro věže byly vybrány dvě rozdílné konstrukce. Až do třetího podlaží je použit beton, výše jsou ocelové sloupy. Je to vidět na obrázku 3.2..

Obrázek 3.2 Železobetonové jádro a ocelové sloupy..

Spojení mezi sloupy a betonovými deskami je provedeno prostřednictvím krátkých ocelových profilů přivařených na sloupy; ty tvoří lokální smykové podpory pro žebra železobetonových stropů.

Obrázek 3.3 Spoje mezi ocelovými sloupy a vyztuženými betonovými stropy.

Sloupy jsou 10,5 m dlouhé (tzn. na tři podlaží) a jsou z válcovaných profilů. Ve spodních podlažích jsou průřezy sloupů vyztuženy deskami vevařenými mezi pásnicemi, takže vzniká uzavřený profil. Na vyšších sloupech to nebylo třeba a jsou zde pouze válcované H profily. Použití ocelových sloupů podstatně zkrátilo montáž, protože bylo možné sloupy montovat v předstihu před stropy, pouze jednou za tři týdny. Celkem se montovalo jedno podlaží (800 m²) každý týden.

Další výhodou použití ocelových sloupů byl jejich menší rozměr ve srovnání se sloupy betonovými. V bytech byla tato úspora klíčová pro správné rozložení vnitřních prostor.

4. Projektový tým

Vlastník:	IBAIBIDE, S.A. – Vizcaina de Edificaciones.
Architekt:	Arata Isozaki & Associates
Přidružení architekti:	I. Aurrekoetxea eta Bazkideak, S.L.
Stavební inženýr:	Brufau, Obiol, Moya & Ass, S.L.
Konstrukce:	UTE URIBITARTE (DRAGADOS – FONORTE)
Ocelová konstrukce:	Goros, S.L.
Zakládání:	Cimentaciones Bando
TZB:	Estudi d'arquitectura G.L.
Obvodové stěny:	Institut Für Fassadentechnik FFM

Autoři vyjadřují dík za spolupráci, informace a všechny fotografie uveřejněné v tomto dokumentu panu Eduardu Galnaresovi z UTE URIBITARTE.

Quality Record

RESOURCE TITLE	Case study: Isozaki Atea, Bilbao, Spain		
Reference(s)			
ORIGINAL DOCUMENT			
	Name	Company	Date
Created by	Jose A. Chica Eduarne Núñez	LABEIN LABEIN	Feb 2006
Technical content checked by	Eduardo Galnares and Diego Martín	UTE URIBITARTE BOMA, S.L.	Feb 2006
Editorial content checked by	R M Lawson	SCI	23/03/06
Technical content endorsed by the following STEEL Partners:			
1. UK	G W Owens	SCI	7/4/06
2. France	A Bureau	CTICM	7/4/06
3. Sweden	B Uppfeldt	SBI	7/4/06
4. Germany	C Müller	RWTH	7/4/06
5. Spain	J Chica	Labein	7/4/06
6. Luxembourg	M Haller	PARE	7/4/06
Resource approved by Technical Coordinator	G W Owens	SCI	13/7/06
TRANSLATED DOCUMENT			
This Translation made and checked by:	J. Studnička	CTU in Prague	31/7/07
Translated resource approved by:	J. Macháček	CTU in Prague	31/7/07
National technical contact:	F. Wald	CTU in Prague	